

Hostal del Brunet

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Emplaçament Ctra. de can Maçana (BP-1101), al km. 9,4.
Alçada: 444

Coordenades:

Latitud: 41.66581
Longitud: 1.77951
UTM Est (X): 398394
UTM Nord (Y): 4613392

Classificació

Número de fitxa 08098-13
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Estructures fràgils i sense teulada, en perill d'esfondrament.
Protecció Legal
Observacions protecció: Catàleg de masies (núm. 39)
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08097A015000280000EP
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 07/04/2016 - 02:00

Descripció

Antic hostal de la carretera de can Maçana, actualment en ruïnes però que ha conservat bé la tipologia constructiva originària. Està situat a la cruïlla d'aquesta carretera amb el camí que va al Parrot. És una edificació aïllada, de planta quadrada i amb restes d'una coberta a doble vessant que era més llarga per ponent. A grans trets, sembla correspondre a una sola fase constructiva (probablement del segle XVIII o principi del XIX) amb uns pocs afegitons molt més moderns. L'obra és força senzilla, amb murs fets de maçoneria semi-arrebossats i, en diversos punts, continuats amb tova a la part alta. Es tracta d'un edifici d'obra popular amb pocs elements rellevants. La façana principal mira a ponent i té un portal amb arc escarser, actualment semi-derruït. El mur de ponent té tres petites finestres amb llindes i brancals de pedra, i a l'angle nord-est hi ha un arc força gran que podria haver estat una obertura d'accés posterior. L'espai interior es divideix en tres naus (la central, com a mínim, de dues plantes). Les dues naus de llevant possiblement acollien l'habitatge i hostatgeria, mentre que la de ponent devia fer funcions de quadra o cavallerisses, tot i que no en quedin rastres visibles. Al seu extrem (al costat nord-oest,) té adossat un petit cos que servia com a pallissa, on s'hi devia guardar el farratge per als animals. En un moment força recent (a la segona meitat del segle XX) l'edifici es va acondicionar per a la càrrega i descàrrega, amb un moll de formigó per a camions i altres estructures a l'interior de l'estança.

Observacions:

A la façana principal es conserven uns curiosos plafons publicitaris de rajola.

Història

Aquest era l'hostal més important de la carretera de can Maçana, junt amb el que hi havia a can Maçana. Construïda sobre l'antic camí de Montserrat, documentat ja al segle XVII, la moderna carretera de can Maçana, que anava de Manresa al Bruc i permetia enllaçar amb la carretera reial, va ser el primer camí carreter del Bages i es convertí en la principal via de comunicació amb Barcelona, substituint l'antic camí ral de Coll de Davi. L'obra es va dur a terme entre els anys 1804 i 1835, amb un traçat que és pràcticament el mateix que l'actual. L'any 1873 aquesta carretera es va declarar provincial, ja que els municipis afectats tenien serioses dificultats per fer front a les constants obres de manteniment que requeria.

És probable que en un principi el camí de can Maçana seguís des de Manresa el mateix itinerari que el camí ral d'Igualada i se'n bifurqués al poble de Guardiola, tot enfilant en direcció sud-est potser pel camí de can Miralda (cal recordar que aquesta masia era l'antic castell de Guardiola) o potser pel camí que passa pel raval de cal Parrot i va a parar a l'antic Hostalet del Brunet. A principis del segle XIX, en habilitar-se el camí carreter, es devia projectar un traçat nou més o menys similar a l'actual, passant per l'Hostalet del Brunet (PIÑERO, 2013).

L'edifici de l'hostal el va fer construir Jaume Llobet, propietari del mas Parrot de la Carretera, a principis del segle XIX, i l'any 1833 obtenia el permís oficial per tenir hostal i taverna ; és a dir, incloent pernoctacions i àpats. En el document on es concedeix el permís (conservat al mas) Jaume Llobet declara que posseeix una casa "capaz para comodidad de pasajeros y arrieros con sus caballerías y a propósito mesón y taberna a un mismo tiempo, y de mucho interés al público por la particular circunstancia de que cuando en tiempos lluviosos vienen las rieras de Cornet y Rajadell no queda otro punto a los pasajeros y arrieros que la dicha casa para quedar detenidos y acomodados hasta poder vadear las dichas rieras." En una memòria inclosa en el mateix document es calcula que el trànsit diari és de "dos o tres i algun carro", i es declara que la casa té quatre "aposentos", sala i cuina, més una quadra que mesura 75 pams de llarg i 21 d'ample, així com un corral per a la col·locació de carros unit a la mateixa casa de 75 per 25 pams. Jaume Llobet també declara que els terrenys són seus per haver-los adquirit dels seus majors i la casa per haver-la fet edificar. La propietat està subjecte al domini directe del Sr. Joaquím Grases Cortés i Dalmau, de Barcelona, i té un cens anual de 6 diners. El dret a tenir hostal s'aprova amb una entrada de 200 reals i un cens anual de 20 reals. A poca distància hi havia un altre hostal: el de Coll d'Arboç (actualment cal Teixidor), aquest sense

pernoctacions. Ja fora del terme, hi havia l'hostal de can Maçana, construït l'any 1802. L'Hostal del Brunet va continuar fent funcions d'hostal fins la Guerra Civil de 1936, quan fou enderrocat. Posteriorment es va construir la pallissa, que entorn de 1969 va incendiar-se. Els anys següents una empresa de Manresa va utilitzar la casa com a magatzem i va habilitar-hi un moll per a camions.

Bibliografia

GASOL, Josep M. (1984). "Notícia històrica d'antics camins i carreteres del Bages", a Butlletí del Montepio de conductors de St. Cristòfol de Manresa-Berga, núm. 381, p.14-19.

OLIVERAS SAMITIER, Josep (1985). Desenvolupament industrial i evolució urbana a Manresa, Caixa d'Estalvis de Manresa, cap. 2.4 "Les comunicacions", p. 48-53.

PIÑERO SUBIRANA, Jordi (2013). La carretera de can Maçana. Recerca historiogràfica sobre els antics camins de l'àrea sud-oest de Manresa. Ajuntament de Manresa-Urbanisme, Secció de Paisatge (treball inèdit).

